

Paategning, saaledes som i § 7 angivet, og hvis Virkning ikke er ophævet paa den i § 8 angivne Maade. Altsaa, naar en Person kommer med sin Studsmaalsbog, som angiver — jeg tager et bestemt Exempel, da er det klarere —, at han er fæstet indtil 1ste Mai 1876 hos en Mand, og han kommer til mig f. Ex. den 1ste April, altsaa efterat Opfølgelse lovlig kan finde Sted, men der Intet findes i Studsmaalsbogen om, at Lyendeforholdet er hævet paa den i § 8 bestemte Maade, som jo kun sigter til Ophævelsen i Uttide, kan man saa fæste et saadant Lyende eller ikke? Eller med andre Ord: indeholder Paategningen i Studsmaalsbogen en Ophævelse af den Regel, at Lyendeforholdet fortsættes udover den 1ste Mai, naar der ikke foreligger en Opfølgelse? Det maa vel anses for givet, at Husbonden hidtil albrig har indladt sig paa at spørge Lyendet, om det har opsagt sin Tjeneste eller ikke, og det synes ogsaa at være en unaturlig Fordring at stille til Husbonden. Men naar han efter § 6 skal anses for vidende om, at Lyendet ikke er lovlig skilt fra sin Husbonde, naar der findes en saadan Paategning i Bogen, som ikke er ophævet, kommer naturligt det Spørgsmaal frem: Skal Husbonden da ikke i dette Tilfælde anstille en Underfølgelse, om Lyendet har opsagt sin Tjeneste i rette Tid, forinden han fæster det. Det staar uklart og trænger til nærmere Bestemmelser. For mig staar det ikke saa vanskeligt, hvorledes man burde gaa frem i den Henseende, fordi det, som for mig er Hovedsagen, er, om man fæster et Lyende i Uttide eller til en Skiftetid; det er egentlig Pointet. Det forekommer mig, at, naar man kun fæster Lyendet til 1ste Mai eller til 1ste November, saa bør Husbonden være angærløs, enten Lyendet til den Tid har skilt sig paa lovlig Maade fra sin Husbonde eller ikke; fæster man derimod et Lyende i Uttide, bør ganske vist den, der fæster Lyendet, altid være strengt forpligtet til at forskaffe sig om, at det ikke paa ulovlig Maade har forladt sin Tjeneste. — Med Hensyn til den Fremgangsmaade, som vil være at følge, naar Husbonden negter at paategne et Lyendes Bog, om at Lyendeforholdet er ophævet, er det i § 8 bestemt, at i saa Fald kan Lyendet henvende sig i Kjøbstæderne til Politiet og paa Landet til Sognekogden og der erholde en Attest om, at Paategningen er hævet. Jeg vil nu afse fra, at saadan Attest skal gives endogsaa, „hvis Bogen er i Husbondens Besiddelse og negtes udeliveret“. Hvorledes kan dog Politiet eller Sognekogden gaa hen og udstede en Attest om en Paategning i en Bog, som han ikke har set? Mig er det ikke klart; det vil saare let give Anledning til betydelige Forvanskninger. Men for mig er Hovedsagen den Endring, som er sat ind i Folkethinget, nemlig at Vedkommende kan gaa til Sognekogden og faae Paategningen ophævet af ham, hvorefter der saa skal indledes en offent-

lig Politifag til Underfølgelse af det hele Forhold. Hovedbetingelsen for den store Ret, der her gives Lyendet, nemlig uden videre at kunne faae sit Forhold til den tidligere Husbonde ophævet, er øiensynlig Indledning af en offentlig Politifag. Men tør jeg spørge: Hvorledes skal det paa en virksom Maade lade sig gjøre, naar Vedkommende kan henvende sig til Sognekogden, og han saa reiser sin Bei? Det er klart, at enhver Politimester, samtidig med at han giver Attesten, vil indlede denne offentlige Sag og begynde paa dens Underfølgelse, men har Lyendet først faaet Paategningen hævet og er reist sin Bei, saa kan man vist i de fleste Tilfælde skyde en hvid Pind efter ham, saa meget mere som den, saaledes som den høitværdige Minister nylig antydede, ikke i den Slags Sager kan efterlyse en saadan Person. Den Lettelse, som deri ganske vist ligger for Lyendet, maa jeg altsaa paa det Bestemteste modsætte mig, og man kan heller ikke sige, at der er nogen Ubillighed i, om Lyendet i de enkelte Tilfælde, hvor dette Forhold vil indtræffe, skulde henvende sig til Politimesteren personlig. — Men dernæst er der fket en anden lille Forandring længere nede i Paragrafen, som heller ikke tiltaler mig. Der staar, at der under denne offentlige Politifag bliver at paalægge Lyendet Bøder fra 10 til 100 Kr., „hvis det skjønes, at det ikke har havt nogen Grund til at anse sig berettiget til at forlade Tjenesten“. Det er efter min Mening befynderlig vage Udtryk, her bruges. I Regeringsforlaget staar det klart og tydeligt: „hvis det befindes, at Lyendet uberettiget har forladt Tjenesten“. Det er gjennem en Dom, at saadan Bøde skal paalægges; hvis Lyendet har været uberettiget til at forlade Tjenesten, saa dømmes det, og hvis det har været berettiget dertil, saa frifindes det. Men hvad vil det sige, at Retten „skjøner“? Retten skal albrig skjøne, den skal dømmen. Jeg vilde som Politimester være i stor Forlegenhed ved at skulle afgjøre, om Lyendet „har havt Grund til at anse sig berettiget til at forlade Tjenesten“, og jeg tror, at i de fleste Tilfælde vil det gaa værre ud over Lyendet paa den Maade, end hvis man ligestrem fordrer Bevis. Og endelig kommer Tertil endnu en Omstændighed, som ogsaa gjør, at det ikke gaar an at bruge en saadan Terminologi, og det er, at man derved let vil fremkalde forskellige Resultater i samme Sag. Det maa nemlig erindres, at ved Siden af denne offentlige Politibehandling kunne Partene, som der staar i Slutningen af Paragrafen, selvstændigt gjøre de særlige Ansvar gjældende mod hinanden efter Loven af 10de Mai 1854. Altsaa, Husbonden kan tillige jagsøge Lyendet til Straf og Erstatning efter Lyendeloven. Denne Lyendelov næres nu ikke med et slikt Skjøn, men fordrer et bestemt Bevis, og altsaa vil man kunne komme til det mærkelige Tilfælde, at Lyendet paa Grund af disse forskellige Udtryk bliver frifundet i een Sag og dømt i en anden, frifundet i den